

Коментар на књигу *Свети авва Јустин - Записи о екуменизму* коју је приредио
умировљени епископ Атанасије Јевтић

Свети Јустин Ћелијски као аутентични представник светоотачког духа и слова, подвига и богословља полако налази место које му припада унутар наше Помесне цркве, а и шире. Овај процес је спор, али се ипак дешава, упркос многим покушајима дискредитовања овог новог богослова Цркве Христове, овог истинског сасуда Божје благодати и богонадахнуте *цевнице* - свирале Духа Светога. Једном од таквих покушаја може се слободно прибројати и његова канонизација од стране званичних црквених власти. Овде се свакако мисли на контрадикторност поступака оних који су га канонизовали. Наиме, исти они који су на чину канонизовања подизали његову икону, у богословско-образовним институцијама наше Помесне цркве, дела преподобног Јустина истребљују као најнеправославнију богословску литературу, као заоставштину и егземплар фамозног „западњачког ропства“ наших богослова и нашег богословља у протеклим деценијама и вековима. Колико је овај неутемељен изговор („западњачко ропство“ нашег Православног богословља)¹ постао непримерен критеријум за својеврсну цензуру која се спроводи у круговима савремених богослова, нећемо овом приликом писати. Ипак, стоји чињеница да је на основу тог критеријума преподобни Јустин заједно са својим теолошким опусом протеран са Београдског и осталих богословских факултета и школа у нашој Помесној српској цркви. Протеран је на жалост од стране његових духовних чада, тј. тројице епископа који су се до сада бар тако представљали. Осим тога погубност такве цензуре и погрешност критеријума којима се цензори користе, најбоље је илустрован на самој нашој Помесној српској цркви, тј. у трагичном стању у коме се налази. У њој данас нема ни литургијског, ни канонског, и авај - што је још страшније - ни догматског јединства!

Један од најосорнијих јуришника на богословско предање преподобног Јустина јесте умировљени епископ Атанасије Јевтић. Да ли ће његовим слепим следбеницима, који овог човека сматрају „неприкосновеним теолошким ауторитетом“, његово тендециозно и у великој мери кривотворено приказивање богословске заоставштине преподобног Јустина, бити само још један „ингенијални“ разлог због кога ће овај „неприкосновени теолошки ауторитет“ утврдити позицију у њиховим очима, или ће коначно отворити те очи, како би увиделе праву истину о овом умировљеном

¹ Све писано у заградама су коментари аутора текста.

Епископу, то ћемо већ видети? Оно што је свакако јасно, јесте његово недвосмислено заузимање екуменистичке, јеретичке оријентације и усмерења. Ако је до сада по том питању било сумње, њиме приређена књига „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“ нуди недвосмислени одговор и јасно показује намере и екуменистичка, јеретичка богословска скретања овог умировљеног епископа.

Како не бисмо били погрешно схваћени, овде не износимо као проблем интензивно бављење епископа Атанасија богословљем оца Јустина, већ његово наопако бављење поменути. Под овим *наопако* подразумевамо неаутентичност преношења богословске мисли и предања оца Јустина, који је поред своје дубине и ширине имао изразиту црту православног ревнитеља, особито по питању борбе против триклете **екуменистичке јереси**, која је у време овог преподобног оца придигла своју адску главу, а сада већ као *лав ричући* (1. Пет 5, 8) иде по нашим помесним црквама и прождире људске душе.

Оваква наопака ревност епископа Атанасија у искривљавању правих путева светоотачког богословља, у ово случају антиекуменистичког предања оца Јустина, се не зауставља само на томе. Епископ Атанасије такође ревносно чува Богословски факултет у Београду од богословља оца Јустина, тако да богословље овог оца тамо нема места нити икаквог приступа, тамо је евхаристијско-екуменистичко неореформаторство митрополита Јована пергамског *алфа и омега* богословља, које се на том факултету фанатично негује и којим се индоктринирају и слободно можемо рећи духовно трују младе душе које у тој установи траже православно образовање. На том факултету се више ни Јеванђеље не сматра богословским ауторитетом ако се не уклапа са савременим евхаристијским неправославним богословљем. Захваљујући, између осталих и епископу Атанасију, на катедри догматике на овом факултету налази се епископ који својим папагајским и плагијаторским препричавањем неправославног евхаристијског и осталог богословља митрополита пергамског Јована, унижава достојанство наших црквено-образовних институција, и свог епископског чина, као и наше Помесне цркве, која је и те како кадра да објави аутентичну светоотачку, а не позападњачену, мутну, неправославну мисао некаквих титуларних цариградских епископских чиновника.

Зар сам отац Јустин као највећи богослов двадесетог века то не потврђује?

Друго „ревновање“ епископа Атанасија је представљање оца Јустина као евхаристијског реформатора, тј. савременим црквеним језиком речено, представљање оца Јустина као „новотарца“.

Треће, вероватно за Цркву најопасније „ревновање“ овог епископа, јесте покушај за покушајем да се отац Јустин као изразити и заклетити антиекумениста прикаже црквеној јавности као екумениста, у савременом, крајње јеретичком смислу и контексту овог појма. Један од тих покушаја је управо књижица *Свети авва Јустин - Записи о екуменизму* приређена од стране епископа Атанасија, о којој је овде реч.

Познат по бесконачним фуснотама, које су израз бојазни овог епископа да неки од њиме приређених штива читалац случајно не схвати на неки други начин, већ искључиво на његов – Атанасијев, „неприкосновено теолошки исправан“, заправо крајње искривљен начин, он и ову збирку записа започиње управо напоменом, и то *Уводном напоменом*.

Сама *Уводна напомена* уводи нас у ствари у мрачни теолошки свет овог епископа, у њему чак и речи оца Јустина као најсветлији богословски бисери, затамњени екуменистичким дезавуисањем од стране умировљеног Атанасија, на тренутке могу изгледати као обично камење. О духовној димензији такве својеврсне хуле на богословље оца Јустина, страшно је и писати или говорити, но то остављамо савести овог Епископа.

О чему се наине ради? - Епископ Атанасије у *Уводној напомени* већ усмерава своје интелектуалне и академске вештине ка следећем циљу: да реч екуменизам, која је у највећој мери, управо захваљујући оцу Јустину, постала и остала назив најопакије еклисиолошке и христорборне јереси, придошле са запада, прикаже као појам потпуно православан, потпуно спасоносан, и за Цркву добар и насушно потребан. Зато Атанасије пише: „Лако се да видети да о. Јустин критикујући западни, папско-протестантски екуменизам, не одбацује сам појам **Екуменизам**, него га оправослављује...“² Неоспорно је и опште познато да појам екуменизам заиста има православни смисао и садржај³, међутим, неумесно је да тај православни смисао речи

² Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010. година. - Уводна напомена

³ Израз екуменизам настао је из речи *οικουμένη* — насељени свет, васељена, из ње изниче један од епитета Цркве, тј. једно од њених својстава, па се често може прочитати и чути у савременим богословским круговима да је Црква екуменска по својој природи, то се може прихватити само у овом

екуменизам истиче и „очувава“ осведочени прегатоц на пољу екуменистичке јереси. Један од највећих грехова епископа Атанасија према Богу и Цркви Божјој, осим црквоборног литургијског реформаторства, којег је фундаментални поборник, јесте његово упорно покушавање да амнестира екуменизам и то онај женевски, безбожни, а не православни екуменизам у смислу васељенскости Цркве, или у смислу сведочења Православне вере пред инославном јавношћу, већ управо покушава да амнестира, да теолошки оправда, екуменизам у најопакијем јеретичком смислу ове речи. Право говорећи, иако у Српској цркви има ревноснијих екумениста који се у јавности чешће могу видети по римокатоличким катедралама и мисама, него на православним Литургијама, ипак, грех ових екумениста носи и сам Атанасије, зато што упорно оправдава ове рушитеље догмата и кршитеље канона. Оних канона који на најпотреснији начин осуђују молитвено општење са јеретицима. Сам епископ Атанасије је „ту и тамо“ волео да узме учешћа у тим молитвеним заједничарењима, тек колико да не одступа од актуелних теолошких трендова, како би очувао свој реноме „неприкосновеног ауторитета“ у савременом богословљу, но тих појава није било превише у јавности. Ипак, своју мањкавост у екуменистичком делању Атанасије усрдно надокнађује управо својим екуменистичким писањем, тако да се на концу свега у Српској цркви може јасно видети врло усаглашено форсирање екуменистичке јереси и гурање наше Цркве на пут ове јереси, с једне стране једни исповедају екуменизам делом - сусрећући се са јеретицима - попут епископа Иринеја Бачког, епископа Лаврентитија Шабачког и митрополита Амфилохија Црногорско-приморског, са друге стране Атанасије представља њихову логистичку подршку скривајући својом теолошком „димном завесом“ њихова гадна екуменистичка недела.

Даље у својој *Уводној напомени* епископ Атанасије насупрот њему омиљеном „Православном екуменизму“⁴ никако не помиње екуменизам као јерес, од њега никада

у смислу речи екуменска, у смислу - васељенска, а то значи распрострањена или тачније намењена свој васељени. Она је била васељенска и када је у пракси постојала само у Јерусалиму. Зато тај православни, богословски термин не треба мешати са позападњаченим појмом „екуменизам“ који искључиво означава екуменистичку, злославну папску и протестантску јерес. Неки богослови у нашој Помесној цркви намерно стварају забуну бришући разлике између екуменскости Цркве и јереси екуменизма, како би смутили непућене људе, са намером да јерес екуменизма представе као нешто потпуно православно, што никако не може бити, јер као што нема везе светлост са тамом, тако ни једна јерес, па ни екуменистичка не може да има, нити пак има икакве везе са светоотачким, православним исповедањем вере. Један од таквих теолога је управо умировљени Атанасије.

⁴ У његовој итерпретацији овај појам је врло широк и нејасан, тако да мало има везе са Православљем. Да подсетимо још на његову схоластичко-рационалистичку досетку, којом је такође хтео да подметне екуменистичку јерес као неко кукавичије јаје нашем Православном народу, тако што је говорио и писао о некаквом „икуменизму“, као да је ово слово „и“ наместо „е“, собом оправославило свејерес

и нигде не можемо чути да је екуменизам јерес, као што је то громовито сведочио отац Јустин, о коме екумениста Атанасије покушава да пише. У самој овој књизи о којој је реч, а коју приреди епископ Атанасије, отац Јустин екуменизам назива јересју на десетину места, јасно и недвосмислено, што се од Атанасија очигледно не може очекивати. Он у свом уводу насупрот Православном екуменизму помиње папско-протестантски екуменизам, Атанасије екуменизам не жели да увреди, не жели да осуди, екуменизам за њега није јерес, то је по њему још увек само неки облик хуманизма, дакле не јерес, већ само једна од пројава хуманизма, као да хуманизам сам по себи није основа и темељ сваке савремене јереси, екуменизма посебно.

У циљу „оправослављења“ екуменизма, не као теолошког појма, већ екуменизма као савременог покрета, на жалост актуелног и у редовима нашег клира,⁵ епископ Атанасије прибегава јефтиним схоластичко-правописним триковима и филолошким доскочицама. Наиме, нигде у књизи није ни на који начин истако реченицу или синтагму у којој отац Јустин екуменизам назива јересју, или, како је њему било својствено - свејересју. Али је зато болдовао, тј. замастио и подебљао све оне синтагме и читаве реченице где се о екуменизму и то само оном православном, отац Јустин изражава афирмативно. Наравно отац Јустин се никада и никако не изражава позитивно о протестантском и папистичком, неоунијатском екуменизму у коме срамно учествују епископи Цркве Православне, већ искључиво о екуменизму као теолошком појму који се односи на богочовечанску саборност Цркве. Ова дистингција, ова јасна разлика у представи екуменизма као појма који означава саборност Цркве и екуменизма као јеретичке појаве и покрета потеклог на западу, у редовима оца Јустина је врло очигледна и недвосмислена. То управо ствара највећи проблем епископу Атанасију, јер осујећује његов покушај да, како горе рекосмо, амнестира и „оправослави“ екуменизам као јерес, како се у савременој јавности углавном појављује. Овде долазимо до главног проблема везаног за ову и многе друге књиге и дела, написане или издате од стране епископа Атанасија. Он, наиме, ову јасну разлику екуменизма као саборности Цркве и екуменизма као савремене јереси покушава да избрише у редовима и у богословљу оца Јустина. Као и сваки *Сизифов посао*, тако је и овај, хвала Богу, остао бесплодан, чак бесмислен. Осим што је себе пројавио као

екуменизма, па је то сад неки други, православно појам, а не она иста стоглава сатанска јерес која уништава и разара саму природу Цркве Христове. А коју епископ Атанасије скрива као гују испод својих широких, али ипак провидних богословских „скута“.

⁵ Јер, очигледно је да Атанасије управо брани тај и такав практични и делатни екуменизам, а не екуменизам као неки теолошки и ноетички феномен.

заклетог екуменисту и показао да он никада није ни био истински следбеник и ученик оца Јустина, епископ Атанасије је такође показао да није уопште ни православни богослов, а камоли „неприкосновени теолошки ауторитет“. Овде ћемо на очигледним примерима показати о чему је заправо у књизи реч, тј. показати ово о чему писасмо:

„Екуменизам. Саборност земље и неба, Бога и човека, душа васељенскости, екуменизма еванђелског и православног. Живимо на земљи, а сабирамо благо на небу...“⁶

„Екуменизам=логосност свега што је постало...“⁷

„Екуменизам. Отројичењем. То најбескрајнија димензија екуменизма. „Ко види мене видео је Оца“....“⁸

„По самој природи Црква је Екуменистична, јер је Католична. Католичност Цркве је од саме, и у самој природи њеној: Богочовеку... Екуменизам – Богочовечански организам: зато је Црква недељива...“⁹

Ово су само неки од примера како епископ Атанасије на један перфидан, али уједно и провидан начин покушава да истргне из контекста православног богословствовања оца Јустина екуменизам, као појам који у схватању и писању оца Јустина нема места за било какав неправославни смисао будући да појам екуменизам отац Јустин тумачи, сагледава и созерцава искључиво унутар Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве. Саборност, тј. екуменистичност јесте својство Цркве, али то својство јесте иманентно Цркви и ван ње нема исти тај смисао, ван Цркве, ван Православља екуменизам губи смисао саборности, који иначе има у контексту православне еклисиологије. Међутим, отргне ли се из контекста Цркве и њене једности и њене светости, екуменизам добија потпуно нови смисао. Екуменизам тада постаје знак погибелне јереси која управо покушава да избрише границе између Цркве, и свих секти и јереси на овоме свету, као што и епископ Атанасије покушава да избрише разлику између екуменизма као својства Цркве унутар ње саме, и екуменизма као јереси која проповеда и учи да Црква није једна, већ да она има „сестре“, тј. да има још „дркава.“ Дакле, епископ Атанасије пренебрегава чињеницу да православно контекст и

⁶ Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010.година. стр.3.

⁷ Исто стр.5.

⁸ Исто

⁹ Исто стр.6.

смисао екуменизма налазимо једино унутар Цркве, чим пређемо њене границе молитвеним општењима, бесплодним „дијалозима љубави“ и осталим начинима којима се наши „љубвеобилни“ екуменисти служе, екуменизам губи тај православни смисао и добија смисао злославне еклесиолошке јереси, управо називане екуменизам.

Да резимирамо, код оца Јустина екуменизам посматран искључиво као феномен унутар Цркве, као једна од особина Цркве као богочовечанског организма има потпуно православни смисао, као у осталом и све унутар Цркве. Са друге стране, екуменизам одвојен од Цркве, екуменизам узгајан у лицемерним и сладуњаво-патетичним дијалозима љубави, екуменизам утемељен на „Теорији грана“, једном речју, екуменизам епископа Атанасија и осталих српских екумениста, који је истргнут из Цркве, отргнут од ње, посматран изван ње, представља и као појам и као појава апсолутну јерес. Ово је јасна разлика која је у богословљу оца Јустина најочигледнија, дакле екуменизам Цркве јесте саборност Цркве, екуменизам ван Цркве, екуменизам као некакво трагање за „сједињењем цркава“ тј. Цркве и јеретичких заједница без покајања и одступања истих од своје јереси и то путем молитвеног општења, „дијалозима љубави“ и свим што такав екуменизам подразумева јесте јерес у најдубљем смислу ове речи.

Ово је истина коју нам отац Јустин у својим *Записима* и у свим својим богословским делима поручује и предаје. Ову истину отац Јустин је најјасније изнео у својој књизи „Православна Црква и екуменизам“. Наравно, као и све што јасно осуђује екуменистичку јерес, тако и ова поменута књига оца Јустина јако смета епископу Атанасију и његовим екуменистичким видицима, чију ширину нарушава „уско“ схватање екуменизма од стране оца Јустина. Зато у напред поменутом *Уводу* он на подмукао начин покушава и да дискредитује поменуту књигу оца Јустина о екуменизму. О овој књизи епископ Атанасије каже да је „на брзину била склопљена, а овим *Записима* је сада битно допуњена“¹⁰. Пре тога појашњава како су белешке оца Јустина требале да уђу у књигу о екуменизму и како тек *Записи* „показују сву ширину и дубину Јустина као богослова и еклесиолога изворног Православља.“¹¹ Дакле тек *Записи* показују сву ширину и дубину оца Јустина као богослова, ваљда зато што их је овај Епископ приредио и дорадио, док књига „Православна Црква и Екуменизам“ то по

¹⁰ Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010.година. - Уводна напомена

¹¹ Исто

њему очигледно не показује. Да ли је тешко претпоставити разлог оваквог става епископа Атанасија који је имплициран у горе цитираним редовима? – Не, наравно, разлог је јасан, проблем поменуте књиге оца Јустина о екуменизму, судећи по резону епископа Атанасија, је у томе што она екуменизам недвосмислено убраја у подужи списак јереси. Дакле, свака јасна осуда екуменизма као јереси, што он за оца Јустина и јесте, за епископа Атанасије представља нешто плитко и уско у богословском смислу. Из свега тога није тешко уочити приврженост епископа Атанасија екуменизму и то женевском, папском, протестантском које проповеда и учи о постојању многих „цркава“, а не овом православном, који не зна за више „цркава“, већ за Једну, Свету, Саборну и Апостолску Цркву. Зато отац Јустин и каже у *Записима* „проблем екуменизма претпоставља Цркву истинску...“¹² а то је управо она истина коју савремени екуменисти и водитељи „дијалога љубави“ (читај лицемерја, где нема истине, нема ни љубави - то је једина права онтологија љубави) газе, не проповедају Цркву Истинску, већ је „препознају“ и „признају“ у Ватикану, у папизму, у протестантизму, тј. онамо где нема ни Цркве ни Истине.

Иначе, о „дијалогу љубави отац Јустин вели следеће: „Екуменизам. „Дијалог љубави“ – пре њега: дијалог Истине. „Дијалог љубави“ могу да обављају и ђаволи: само то је дијалог лажи.“¹³ Иако ти делови *Записа*, тј. књиге коју коментаришемо епископ Атанасије није болдовао, замашћивао и подебљавао, ми ћемо их свакако изнети и навести овде и тиме показати да је суштина ове књиге и ових бележака само део богословске и академске доследности оца Јустина. Тако да оно што је писао о екуменизму на било ком другом месту у којој год својој књизи, потпуно је у складу са ставом оца Јустина¹⁴ о екуменизму који се из ове књиге *Записа* може уочити. Управо ту очигледност епископ Атанасије као приређивач ове књижице покушава да замагли, да сакрије и да искриви.

„Екуменизам. Branch-theology; папска теорија; = папа (надчовек); протестантска теорија; човек.“¹⁵

„Екуменизам – Протестантизам. Протестантизам – примењени папизам; доведен до краја; сваки папа за себе и по себи.“¹⁶

¹² Исто стр.10.

¹³ Исто стр.19.

¹⁴ Што епископ Атанасије очигледно оспорава.

¹⁵ Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010.година. стр.8.

„Екуменизам хоће ка истини без покајања.“¹⁷

„Екуменизам. Папски = европски хуманизам изградили су Европски Вавилон: у коме је убијен Бог, и све Божанско.“¹⁸

„Екуменизам. Криза хуманистичког хришћанства.“¹⁹

„ – Екуменизам. Уједињење „Црква“ није самобитно, већ мајмунско подражавање „Уједињених нација“.“²⁰

„Екуменизам. Сви хуманизми издробили, изатомизирали европско = папистичко друштво: осамољубљење-сатанско; атомизација.“²¹

„ – Екуменизам. Рационализам? Јерес. Волутнаризам? – јерес.“²²

„Екуменизам – нова јерес“²³

„Екуменизам *Западни*²⁴. У принципу изједначује све вере: „дијалог љубави“: и то без истине. Јер носилац истине, а љубав воли због Истине;“²⁵

„Екуменизам. Унакажени Христос – унакажено спасење. Подривена вера у Богочовека, охуманистичена, охомозирана.“²⁶

„Екуменизам. Протестантизам – такође свејерес заједно са родитељима њиховим: папизмом.“²⁷

¹⁶ Исто

¹⁷ Исто стр. 12.

¹⁸ Исто стр. 14.

¹⁹ Исто стр. 15.

²⁰ Исто стр. 16.

²¹ Исто

²² Исто

²³ Исто стр. 18.

²⁴ Ово је напомена епископа Атанасија, приметићемо да отац Јустин није налазио за сходно да ту стави напомену, нити да нагласи да је у питању западни екуменизам, већ једноставно пише „Екуменизам“. Што управо показује бесмислено оправослављивање речи екуменизам и вештачко форсирање православног смисла ове речи, онамо где тај смисао у тој речи не постоји, а то је управо ванцрквени контекст у коме екуменизам схватају савремени екуменисти, водитељи „дијалога љубави“ и молитвених заједничарења, управо оних којима припада и сам епископ Атанасије.

²⁵ Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010.година. стр.20.

²⁶ Исто

²⁷ Исто

„Екуменизам = папски...неохуманистичка јерес: јерес друштвеног (социјалног) активизма или модернизације. Међутим Црква није овосветска и социјална организација...“²⁸

„Екуменизам. Где речено хуманизам – равно папизам.“²⁹

Након ових цитата из *Запис* прво бисмо се захвалили епископу Атанасију што их обуздавајући свој екуменистички богословски „апетит“ и осећај није „затурио“ и „загубио,“ већ их је ипак прибројао осталим записима оца Јустина који по памети новотарској од које болује епископ Атанасије, „афирмативно“ говоре о екуменистичкој јереси. Чудесна је на тренутке та необуздана потреба епископа Атанасија да у светоотачкој литератури, особито оној коју је отац Јустин оставио, види, тражи и налази само „апологију“ својих реформаторских и екуменистичких богословских скретања. Кад би такву ревност показао у очувању изворног светоотачког предања без примеса западњачке, схоластицизиране, богословске „париске школе“ вероватно би се показао као највећи живи ревнитељ у Православљу. Али нажалост не, епископ Атанасије се све јасније показује као отворени рушитељ православног, светоотачког предања, пре свега литургијског и еклисиолошког. Ова књига *Запис* је још један показатељ те тужне и жалосне истине.

Ако би *Уводну напомену* епископа Атанасија у овој књижици сматрали увертиром, то је његова *Белешка уз Записе Оца Јустина* на крају ове књиге права симфонија компонована у славу и част екуменизма. Управо у нашој Цркви актуелног екуменизма, папско-жениевског, београдско-синодског, вашингтонско-бриселског и иринејевско-атанасијевског и амфилохијевско-лаврентијевског који уздрмава темеље Српске цркве (и не само Српске) урушава њену светосавку красоту и достојанство и руга се светињи њене мученичко-исповедничке традиције, запечаћене крвљу наших светих предака.

На самом почетку своје *Белешке* овај епископ тврди да на изазов ове јереси Православна Црква Христова „одговара јеванђелски одговорно и сотиролошки делатно.“³⁰

А да ли је то заиста тако?

²⁸ Исто стр. 21.

²⁹ Исто стр. 23.

³⁰ Исто стр. 31.

Уколико би под Православном Црквом подразумевали предстојатеље Помесних цркава и њима блиско свештеноначалије, тј. њихове сараднике из редова јерархије онда би пред собом имали кукавичко и бојажљиво, срамежљиво устручавање у отвореном и јасном, недвосмисленом исповедању вере православне пред саговорницима-јеретицима у бескрајним и беспутним „дијалозима љубави“. У тим дијалозима нема ни трага од оне спремности да се са „страхом и кротошћу“ да одговор свакоме ко тражи *разлог наше наде* (1.Петр 3,15). Постоји само страх да се некако случајно не увреде римски, папски и женевски, протестантски саговорници у „дијалогу љубави“, уколико би им случајно неко од православних представника саопштио горку чињеницу да су они – јеретици, у тешкој заблуди и обмани духовној и да иду утабаним путем за пакао. Не, у „дијалозима љубави“ видимо само страх од људи, а не страх од Бога, који је једини јеванђелски и спасоносни страх. Тај страх од људи, како се јасно показује, доноси само издају свега светог у православном светоотачком предању, издају у виду лицемерних, човекоугодничких „дијалога љубави“ и несрећних молитвених заједничарења са најгорим јеретицима и непријатељима, шта више противницима вере православне.

Шта је последица свега тога:

- 1) Разни унијатски споразуми, попут срамне „Баламандске уније“, од кад су по том договору богословско-образовне институције у Цркви постале место екуменистичке индоктринације младих снага, или оног „Равенског“ који одобрава најбитнији јеретички догмат Ватикана, а то је „првенство папе.“³¹ Ови споразуми, декларације и договори су најчешће тајно прихватани и потписивани од првенаца у екуменизму у нашој Помесној цркви, тј. од стране епископа Иринеја бачког, епископа Атанасија Јевтића, епископа Игњатија браничевског. По краткој памети ових епископа ти акти су потписивани „у име“ Помесне цркве, а да клир и верни народ, дакле сама Црква о том потписивању у „њено име“ није ни обавештена, а камоли питана о томе;
- 2) Неправославна еклисиологија, која признаје „благодат и свете тајне“ римокатоличкој парасинагоги, што у практичном животу и оне иснославне који би кроз свето крштење хтели да приступе Цркви Божјој, епископи и

³¹ И најнаивнијима је јасно шта све под тим „првенством“ римокатолици подразумевају, наравно, подразумевају и папску „непогрешивост“, што је темељ римокатоличке јереси.

свештеници – екуменисти, одвраћају од тога, са екуменистичким, теолошко-јеретичким објашњењем и изговором по коме се јеретичко крштење неправославних „признаје“ у нашој Цркви. Оваквим поступањем не само да друге не приводе Православљу својим екуменизмом, за шта се наводно екуменисти залажу, већ напротив, директно их удаљавају од Цркве, лишавајући их спасоносне бање поновног рођења, тј. одвраћајући их од светог крштења³²;

- 3) Невиђено гажење догмата и кршење канона у молитвеним, чак евхаристијским општењима православних клирика са јеретицима;
- 4) Свеопшта саблазан коју такво делање екумениста изазива у простом, верном народу, који тиме нагнан тражи неокрњено православно предање и веру по којекаквим секташким страокалендарским скупинама;
- 5) Расколе и нарушавање црквеног јединства у нашој и осталим Помесним црквама у којој екуменизмом заражена јерархија пребива у расколу и нејединству у односу на лаос, на благочестиви народ и малобројни клир који је остао неокаљан екуменистичком јересју, речју, пребивају у расколу са православним предањем, догматима и канонима, тј. са Црквом Божјом. Свеопшти хаос у Српској цркви, изазван отвореним јеретичким иступањем њеног предстојатеља најживље потврђује наведене речи.

Да ли је све ово што набројасмо у овим редовима та „јеванђелска одговорност и сотиролошка делатност“ о којој пише епископ Атанасије? Уколико он овакво поступање назива јеванђелском одговорноћу, доводи себе у опасност да буде сматран неурачунљивим човеком, будући да би се таква тврдња сагледавајући чињенице противила здравом разуму.

Даље, у својој *Белешци* епископ Атанасије неуморно наставља приповедање своје недосањане приче о некаквом „православном икуменизму.“ Ова синтагма остаће само још један атанасијевски пропали план подметања екуменистичке јереси као нечег православног и предањског, остаће само још једна од многих пропалих подметачина теолошког илузионисте епископа Атанасија, који од јереси прави православље.

³² Аутор ових редова сусрео се лично са оваквим примерима, тј. са особама које су желеле да постану православни хришћани, а у томе су били ометени лошим саветом лоших пастира, боље рећи екуменистичких најамника.

У свом подметању овај умировљени Епископ иде све до граница хуле на светитеље Божје. У *Белешици* он, већ својственом му игром речи, од великих светила Цркве, света Три Јерарха, покушава да начини екуменисте. За њега су и они „васељенски“ људи тј. „икуменисти“³³ наравно и икуменизам у интерпретацији епископа Атанасија има управо онај јеретички, западњачки смисао, као што горе наведосмо, јер из његових уста такав икумензам, скупа са екуменизмом који се увелико практикује у Православној Цркви никада није био осуђен, напротив. Нико, ни једног светог оца није назвао ни екуменистом ни икуменистом, али зато епископ Атанасије јесте и то ни мање ни више него стубове Цркве Божје, света Три јерарха, љутих противника сваке јереси и богословског скретања. Све што епископ Атанасије пише и говори само иде у прилог том екуменистичком „икуменизму“, најубедљивији су његови списи у којима свако противљење екуменизму осуђује као псевдозилотизам и секташтво, попут његове књиге о старокалендарцима, док са друге стране епископе наше Цркве који су у свом екуменисању одавно прешли и прекршили све догматске и канонске границе брани „до крви“. Због свега тога икуменизам или екуменизам из уста и пера епископа Атанасија звучи и јесте подједнако неправославни појам, као што је и он сам неправославан и делању и писању, те као такав шири немир и хаос по Цркви где год се појави.

У овој *Белешици* се сусрећемо са најновијим схоластичким начином и изумом епископа Атанасија који је произашао у преданом труду истога да оца Јустина представи као екуменисту. Пре свега износи став који се противи логици здравог разума. Он вели: „отац Јустин студирајући у Енглеској током I Светског рата (1916-1919) није имао прилике да учествује у екуменским сусретима и дијалозима.“ Ова суманута тврдња говори сама о себи довољно. Дакле, отац Јустин је по епископу Атанасију имао жељу да учествује у екуменистичким сусретима, али није имао прилике и то у земљи где је рођена екуменистичка *теорија грана*, где је зло семе екуменистичке јереси заметнуло своју клицу.

Да подсетимо на то да су управо у тој земљи настале прве екуменистичке организације и друштва и у том периоду организовани многи екуменистички сусрети и да још тада постојећа екуменистичка, омладинска удружења нису престајала да постоје и да врше такву своју делатност. Да подсетимо и на то да је отац Јустин касније и у

³³ Епископ Атанасије умировљени Херцеговачки, „Свети авва Јустин - Записи о екуменизму“, Тврдош 2010.година. стр.32.

својој земљи и те како имао небројено прилика да се екуменистички ангажује, попут ондашњег патријарха Германа, као и самог епископа, а тада јеромонаха Атанасија. Да је заиста то желео, како то епископ Атанасије тврди, отац Јустин би то свакако и могао, чак би био срдечно дочекан од тадашњих екуменистичких прегаоца са обе стране учесника у бесмисленом „дијалогу љубави,“ али он то ипак није чинио.

Зашто? - Свакоме паметном је јасно да највећи антиекумениста, највећи и речју и делом, отац Јустин, нити је имао жеље, нити је икада учествовао у икаквим екуменистичким сусретима и скуповима, већ се томе одлучно противио. Да је био таквог настројења он не би ни био гоњен од ондашњег комунистичког режима, као што ни епископ Атанасије, екумениста и покајани антиевропејац, а сада прави европејац прозападног кова, није гоњен од садашњег прозападног режима у Београду, који вазда сања о некој унији без алтернативе, европској, папској... Како данашњи антиекуменисти пролазе најбоље видимо на примеру прогоњеног епископа Артемија, који је у свом прогонству најсличнији свом духовном оцу. Насупрот тврдњама епископа Атанасија да отац Јустин није ишао уским путем прогона које је подносио зарад свог непоколебивог исповедања вере, житије оца Јустина нам потврђује нешто сасвим супротно.

Ново откриће о коме пишемо састоји се у тврдњи епископа Атанасија да је отац Јустин ипак био екумениста тиме што је светог Николаја жичког (који за епископа Атанасија представља осведоченог екуменисту) још за живота називао светим, иако је овај учествовао у екуменистичким сусретима³⁴. Наравно, овде свакако пренебрегавајући зрели став светог владике Николаја по питању екуменизма, који и сам епископ Атанасије износи у својој белешци, ваљда несвесно изобличујући самога себе. Свети Владика је писао: „Јединство Цркве не може се постићи узајамним концесијама, него само усвајањем од свију једине праве вере у целости, како је она завештана од Апостола и формулисана на Васељенским Саборима, другим речима: враћањем свих хришћана оној Јединственој и неподељеној Цркви којој су припадали преци свих хришћана целог света првих десет столећа од Христа. А то је Православна Црква... Кад су у питању начела вере и појам Цркве, Православни немају ни права ни потребе да мењају свој став...“³⁵ Ово је исповедање светог владике Николаја. Када би епископ Атанасије или њему слични у својим „дијалозима љубави“ макар једном

³⁴ Исто стр. 34.

³⁵ Исто стр. 33.

исповедио овакву веру то би био крај таквим лицемерним дијалозима на којима се уместо исповедања Православља јеретичким саговорницима *чешу уши* (1.Тим 4, 3) у покушајима да се подиђе њиховој јеретичкој тврдовратости, непокајаности и гордој убеђености у своје јеретичке заблуде. Био би то крај таквог дијалога, будући да су јеретици неспособни да послушају правилно и православно исповедање вере, по речима светог Апостола: „Јер ће доћи време кад здраве науке неће слушати, него ће по својим жељама накупити себи учитеље, као што их уши сврбе.“(1.Тим 4, 3)

Дакле, јасно је. Нити је свети владика Николај био екумениста, нити је отац Јустин посредни екумениста тиме што је светог владика Николаја долично поштовао и ценио као светитеља још за његова живота. Покушај епископа Атанасија да ствари прикаже обрнуто и овог пута ће остати само испразни трзај његове епископске и богословске савести, која своју загнојену и запаљену рану насталу екуменистичким опредељењем покушава да завије и умири надреалистичним приповедањима о екуменистичкој настројености оца Јустина и његовог богословља.

Још један Атанасијев самоизобличујући покушај дезавуисања изразито антиекуменистичког става оца Јустина налазимо у његовом „подсећању“ у *Белешици* да оштар назив „свејерес“ (*παναιρεσις*) којим је отац Јустин називао екуменистичку јерес не потиче од њега, већ од цариградског патријарха Германа II, који је римокатоличку јерес тако називао. Осим што сазнање о пореклу овог термина ни на који начин не мења његову суштину и садржај, епископ Атанасије додаје још једну самоизобличујућу ставку, те наставља: „треба имати у виду да је том оштром ставу Патријарха Германа II предходио IV Крсташки рат и окупација“.³⁶ Овим покушава да ублажи оштрину става цариградског патријарха Германа II, који је, ето, по „људској слабости“ памтећи злочине Крсташа у Византији римокатолицизам због тога назвао свејерес, а не због суштинске јересоидности римокатолицизма. Тој „слабости“ се свакако епископ Атанасије одлучно опире и са њоме добро „излази на крај“ с обзиром да упркос примеру цариградског патријарха Германа II тако олако прелази преко нових *усташих крсташа* који за собом оставише стратишта и јаме препуне најнечовечије поубијаних православних Срба и осталих. За разлику од патријарха цариградског Германа II епископу Атанасију јасеновачки и остали новомученици нису довољан разлог да римокатолике и њихову јерес коначно назове правим именом скупа са

³⁶ Исто стр.34.

екуменизмом, а то је свејерес. Ваљда чека нове крсташке походе који ће га убедити у исправност таквог становишта патријарха цариградског Гемрана II и преподобног оца Јустина Ћелијског по питању екуменизма скупа са римокатолицизмом и стотинама других јереси сабраних у њему.

На крају, остаје нам да се сложимо са једним ставом епископа Атанасија који је изнео као приређивач књиге *Записа о екуменизму*. Атанасије вели да православнима није својствено: „правити од западног *екуменизма* баука и паничити пред њим, или анатемисати и сам израз, и народ застрашивати њиме или папизмом“³⁷, дакле од таквог екуменизма нећемо *правити баука*, већ ћемо га као истински Православци смело и недвосмислено, за разлику од епископа Атанасија, осудити као јерес и као таквог нећемо анатемисати сам израз, већ онај јеретички садржај тог израза, на који епископ Атанасије жмури на оба ока, не желећи да у њему такав садржај види, а још мање осуди. Још, нећемо паничити нити икога застрашивати тим изразом, већ опомињати себе и друге да се од јеретичког смисла, који тај израз носи чувају као од самог ђавола, јер је моћан да душе правоверних погуби за вечност. Панике и страха, дакле, немамо јер се уздамо у Победитеља Христа, у Његове нелажне речи да *Цркву ни врата пакла неће надвладати* (Мт 16, 18), јер ће Он сам сатрти под ноге Православних екуменистичку јерес, као и све јереси до сада. Црква ће као и до сад, тако и до века остати увенчана венцем тријумфа над сваком јереси и лажи, а ми остајемо у нади и молитви да ће у тој, таквој Једној и Јединој Цркви своје место и пут до ње пронаћи и они који попт епископа Атанасије залуташе у магли екуменистичке заблуде, зарад којих су ови редови између осталих и написани.

Протосинђел Максим

³⁷ Исто стр. 35.